

Matjaž Drevenšek – saksofonist s pedagoškim poslanstvom

Saksofonist, interpret, profesor, predvsem pa učitelj in človek, ki z izjemno pedagoško ter umetniško pozornostjo vodi mlade umetnike v svet osvobajajoče miselnosti bogate zvočne poustvarjalnosti. Povod za pogovor s saksofonistom Matjažem Drevenškom je izvirni ciklus koncertov Milko Lazar & Matjaž Drevenšek z gosti na Ljubljanskem gradu, pogovor pa se je, zaradi široke narave dela izbranega gosta, razširil še na številna druga področja. Z nami je v pristnem pogovoru razkril nekaj izkušenj ter misli, ki krojijo in vodijo mlade na njihovi samostojni glasbeni poti.

● **Svojo akademsko pot ste nadaljevali na Akademiji za glasbo v Zagrebu. Zakaj Zagreb?**

V Zagrebu je bila bolj klasična smer, preostali so hodili v Gradec – predvsem tisti, ki so si želeli igrati jazz. Med njimi je tudi Milko Lazar. Na akademiji v Zagrebu sem opravil sprejemne izpite pri prof. Josipu Nočti, ki je bil klarinetist in je bil tudi prvi klarinet pri Zagrebških filharmonikih. Učil me je saksofon – sam sem bil njegov peti študent na akademiji, tako da smo bili pravzaprav pionirska generacija saksofonistov. V tem času, ko sem opravil sprejemni izpit na zagrebški akademiji, nisem mogel mimo spoznanja, da je moje znanje saksofona bolj klavrno. Tako sem prva dva letnika akademije delal brez kakršne koli posebne vneme in ambicij. Pogoji za vadbo so bili res mizerni; po šest nas je vadilo v enem prostoru, »kakofonija« je bila prisotna praktično na vsakem vogalu. (Smeh.) Po srečanju s Snježano pa sem začel vse skupaj gledati resneje, tako da sem študij po štirih letih tudi uspešno zaključil. Pomemben vpliv na moj glasbeni razvoj so imeli med drugim mojstrski tečaji v Zagrebu in Grožnjanu, kamor je prihajal saksofonist, profesor pariškega konservatorija Claude Delangle, ki je bil neke vrste glasbeni ambasador. Mladim, nadarjenim študentom iz takratne Jugoslavije je francoska vlada omogočila štipendijo ter študij v Franciji. Med drugim so tako širili francosko kulturo. Vedno je prinesel goro not vseh glasbenih zvrsti, tako da je bila zagrebška akademija bogato preskrbljena z notnim gradivom. Med nama pa se je hkrati spletala globlja, prijateljska vez, tako da sva našla skupni jezik ne samo kot glasbenika, kolega, ampak tudi kot človeka.

● **Vaše življenje je potekalo nekako med Mariborom, Zagrebom in Lyonom. Kako vas je pot pripeljala v Ljubljano?**

Leto pred zaključkom študija, ko sem se spet udeležil državnega tekmovanja, ki je takrat potekalo v Ljubljani, sem v referatu mimogrede pustil svoje podatke, če bi morda kdaj potrebovali učitelja saksofona. Med poletnim taborom v Grožnjanu leto pozneje, ko sem po telefonu poklical domov, pa mi je mati povedala, da so klicalci s srednje glasbene šole v Ljubljani, da septembra nastopim službo. Neverjetno, kako se je vse poklopilo. Tako sem začel svoje pedagoško poslanstvo.

● **Ne morem mimo misli, da je z vašim nastopom vloge pedagoga nastopila nova doba saksofonistov, saj ste v svet glasbe in saksofona »posvetili« veliko imenitnih glasbenikov, ki so zdaj že lepo uveljavljeni.**

No, mislim, da vsi tisti, ki sem jim bil mentor ali sem jim še vedno, veliko naredijo sami. To

je tudi moje vodilo. Sam namreč izhajam iz izkušnje – študijske –, ki mi je odprla številne vidike samega sebe kot študenta, izhajam pa tudi iz izkušnje človeka. Na študentih pustimo pomemben pečat predvsem mi, profesorji. Na primer Claude Delangle, ki je v meni prepoznal tisto, kar je bilo vredno. Na neki humani način je pokazal navdušenje nad tistim, kar je pri meni občudoval, in gradila sva na tistih področjih, kjer sem bil šibkejši. Poseben pečat pa je na meni pustil nadaljnji študij. Strogosti, upoštevanja pravil francoske saksofonske šole pa me je učil prof. Serge Bichon, t. i. »bič božji« (smeh), če lahko tako rečem, saj sem po treh urah učenja pri njem dobesedno pljuval kri, pa vendar takrat morda na žalost zadnjič, ker nisem nikoli več tako pridno vadil. Je pa to princip francoske šole – delaj tako, kot te učimo, ali pa odidi. Ta ideologija je v Franciji prisotna še danes. Kot profesor sem izstopil iz tega načina in uvedel svobodo duha individuuma, tovrsten pedagoški princip pa poskušam praktirati pri svojih študentih. Pri meni je pomemben dejavnik kemija, saj hitro začutim, da je mladostnik nekaj posebnega, zanimiv in da je kot študent izziv tudi zame. Če je študent ujet v neke tehnične okvire, pravila, čutim, da je smiselno poskusiti odpreti muzikalični vidik. Tisti s slabšo tehniko pa je navadno bolj muzikaličen in pri takem študentu je treba izboljševati tehniko. Tako poskušam popraviti, vzgojiti tisto, pri čemer je šibak, in oplemeniti potencial, ki ga že ima. Seveda pa je pomemben tudi značaj, tako da študenta absolutno obravnavam celostno. Drugače po moji oceni ne gre.

● **Vaša študenta sta tudi Miha Rogina in Jan Gričar. Rogina je prvi in še vedno edini slovenski saksofonist, ki je opravil**

● **Kdaj in kako ste prišli do spoznanja, da boste saksofonist?**

Pri sedmih letih so mi pokazali harmoniko in sem se tako najprej spoznal s tem instrumentom. Prvi, ki me je učil, je bil pravzaprav Ervin Hartman starejši. Čeprav je bil priučen glasbenik, mi je predstavil saksofon in takoj sem vedel –

to je to! Imel sem srečo, saj sem imel izjemne pedagoge. Kmalu so me vključili v Poštno pihalno godbo Maribor, katere kapelnik je bil njegov sin Ervin Hartman mlajši. Sledil je vpis v nižjo glasbeno šolo, kjer sem se začel učiti klarinet, ki je bil takrat neka osnova v družini pihal. V obdobju prehoda v srednjo glasbeno šolo, kjer sem se začel učiti saksofon, pa je prišel moj učitelj, sicer tudi klarinetist, Vito Prel, ki je bil študent prof. Alojza Zupana, kot saksofonist pa se je izpopolnjeval pri Andreju Vebletu ter tako postal prvi učitelj saksofona na srednji glasbeni šoli v Mariboru. Pogled na glasbo ter način poučevanja Vita Prela je bil glavni dejavnik za mojo nadaljnjo pot saksofonista. Najstniška leta so pri marsikom problematična in tudi sam nisem bil nobena izjema – po duši sem bil rocker, igrali smo tudi punk, funk, reggae, bili smo novovalovski bend Skakafci, igrali smo v Zagrebu, Opatiji, sodelovali s Pankrti, bili še marsikje drugje, priznam, bilo je divje ... (Smeh.) Lahko bi rekel, da sem se za profesionalno pot saksofonista odločil v tretjem letniku srednje glasbene šole, ko sem kot saksofonist zmagal na državnem tekmovanju mladih glasbenikov nekdanje Jugoslavije. To vlogo zdaj opravlja TEMSIG. To je bil po mojem mnenju ključni trenutek.

Če je študent ujet v neke tehnične okvire, pravila, čutim, da je smiselno poskusiti odpreti muzikalični vidik. Tisti s slabšo tehniko pa je navadno bolj muzikaličen in pri takem študentu je treba izboljševati tehniko.

Fotografija: arhiv Ljubljanski grad

izjemno zahteven sprejemni izpit na slovitom Pariškem glasbenem konservatoriju (Conservatoire National Supérieur de Musique de Paris). Sledi mu Jan Gričar, ki pa je letos opravil ravno tako zahteven sprejemni izpit za magistrski študij. Kaj je tisto, zaradi česar sta tako vrhunski?

Tovrstni saksofonisti znajo pravzaprav vse. Tu gre samo še za nadgradnjo, preplet osebnega doživljanja sveta, glasbe in osebne izkušnje. Lahko bi rekel, da gre za neke nianse, ki pa s tehniko in klasičnim učenjem nimajo več stika. Tu gre za globlje, višje, občutljivejše ravni. Poleg tega so del posebnega okolja; Pariz je le prestolnica znanja in informacij, hkrati pa jim družjenje s somišljeniki še dodatno omogoča poglobljeno doživljanje glasbene umetnosti.

• Obkroža vas množica mladih, s katerimi predstavljate posebno atmosfero, povezanost, pripadnost eden drugemu. Kako vam uspe ustvariti tako vzdušje?

Tega ne načrtuješ, ampak se preprosto zgodi. Pri tem nisem samo jaz. Če pogledamo na primer orkester saksofonov (obstaja namreč tudi SOS junior), katerega glavni protagonist je Lev Pupis – on me je povabil k sodelovanju, seveda pa se med seboj vsi dobro poznamo, saj so vsi udeleženi naši učenci, študentje. Vsak posameznik tega ansambla ima svojo zgodbo, da je pot glasbenika težka, pa ni velika skrivnost. Še posebno danes, ko je saksofonistov res veliko, da ne govorim o medsebojni konkurenci. Zakaj torej ne bi vseh teh talentov združili v ansambel in posredovali vzdušje ter glasbo svetu, ki še kako potrebuje tovrstne dogodke. Med drugim so dragoceni in pomembni izmenjava izkušenj, druženje in morda ne nazadnje občutek pripadnosti.

Na koncertih poskušamo vsakega tudi malce finančno nagraditi, čeprav je vse skupaj bolj na simbolni ravni.

• Kako kot prodekan gledate na preteklost, sedanost, morda tudi prihodnost, na pot, ki vas je pripeljala do sem?

Vedno sem povedal, kar sem mislil. Mnogokrat sem na glas spregovoril o temah, o katerih so razmišljali tudi drugi, pa si niso upali povedati. Pred šestimi leti sem bil izvoljen v senat kot predstavnik oddelka za pihala, trobila in tolkala, potem pa se je kar začelo govoriti o tem, da bom kandidiral za dekana – sam namreč nisem nič vedel o tem. Pred dvema letoma, ko je bil čas, da dekan nastopi nov mandat, se za kandidata ni prijavil nihče. Zato je bil čez mesec dni spet objavljen ponovni razpis za dekana, takrat pa me je Andrej Grafenauer povabil k sebi in dejal, da bi on nadaljeval kot dekan, če sem pripravljen prevzeti mesto prodekana. Na koncu sem sprejel ponujeno in zdaj sem tu. Zagovarjam čiste račune, za vse enaka pravila, ne podpiram reševanja stvari »malce po domače«, temveč sem za to, da se projekti zastavijo in izpeljejo sistematično, odgovorno, profesionalno. Tako lahko dosežemo marsikaj.

• Pa zaključimo s ciklusom, ki poteka na Ljubljanskem gradu. Od kod ideja?

Ciklus glasbenih dogodkov na Ljubljanskem gradu je posledica ideje »ustanoviva bend«. Z Milkom Lazarjem sva razmišljala, kako bi naredila nekaj novega, inovativnega. Skupaj sva začela premlevati ideje in jih posredovala Ljubljanskemu gradu. Na najino presenečenje so se odzvali in predlagali, naj jim predstaviva program. Ker pa mi je všeč, da glasbeni dogodki potekajo avtonomno v smislu zasedb

in programa, nama je uspelo dobiti interprete različnih izvajalskih stilov, instrumentov in repertoarjev. Tako je bilo prav za te dogodke napisanih kar nekaj novih del. Seveda se zadnja beseda vedno vrti okrog denarja, vendar sva izdelala natančno finančno shemo, ki je vključevala mnogo ur priprav in vse izvajalce, tako da so nama na podlagi sredstev iz republiškega sklada na koncu plačali tudi novitete, ki so bile napisane prav za ciklus teh koncertov, ki se bodo izvedli v vsem tem času.

• Ali nas na Ljubljanskem gradu čaka kakšno presenečenje?

Po mojem mnenju bo zanimiv zaključek, ko bomo na odru videli mavrico izvajalcev: Milka Lazarja, Marka Hatlaka, Nina de Glerio, Vasilija Melnikova ter prijatelja, skladatelja, intermedijskega umetnika, producenta ter zvočnega manipulatorja Braneta Zormanca oziroma MC Braneta, ki je bil konec sedemdesetih let frontman punkovske skupine O'KULT, zdaj pa ima kulturni zavod Cona, kjer se med drugim ukvarja tudi z glasbeno poslušalnico, kjer glasbeni kurator ponudi v obtok 69 albumov, s katerimi si občinstvo pripravi svoj večer. Res je poseben, zato bo zadnji večer res zanimiv!

Z veseljem pričakujemo dogajanje, ki ste ga pripravili na gradu, hkrati pa vam želimo še veliko uspehov tako na pedagoškem kot umetniškem področju. Najlepša hvala za pogovor!

Tina Strnad Fajfar